

MINISTERUL JUSTIȚIEI

**EVALUAREA TEMATICĂ A
GĂRZII NAȚIONALE DE MEDIU PRIVIND IMPLEMENTAREA
STRATEGIEI NAȚIONALE ANTICORUPȚIE 2021 - 2025**

Raport de evaluare

2024

Secretariatul tehnic al SNA
Str. Apolodor nr. 17, sector 5, 050741
București, România
www.just.ro

GARDA NAȚIONALĂ DE MEDIU

I. INTRODUCERE

- **Adresa fizică:** B-dul Unirii, nr. 78, bloc j2, sector 3, București
- **Adresa virtuală:** www.gnm.ro
- **Cadrul legal care reglementează activitatea instituției:**

Hotărârea Guvernului nr. 1005/2012 privind organizarea și funcționarea Gărzii Naționale de Mediu, cu modificările și completările ulterioare

- **Misiune / atribuții / competențe / structura:**

Atribuțiile generale ale Gărzii Naționale de Mediu sunt:

- propune autorității publice centrale pentru protecția mediului elaborarea, promovarea și reactualizarea periodică a reglementărilor, ghidurilor și normelor tehnice privind activitatea de control și inspecție;
- elaborează planul anual de activități, prin stabilirea obiectivelor, sarcinilor și modalităților concrete de acțiune;
- controlează respectarea măsurilor de protecție a mediului prevăzute în actele de reglementare emise de autoritatea competentă pentru protecția mediului, verifică îndeplinirea măsurilor stabilite prin programele pentru conformare și planurile de acțiuni pentru activități economice și asigură controlul de specialitate;
- realizează inspecții pentru verificarea conformării la normele legale de mediu în vigoare, la obiective în funcțiune care nu necesită acte de reglementare din punct de vedere al protecției mediului;
- constată faptele ce constituie contravenții și aplică sancțiunile în domeniul protecției mediului, sesizează organele de urmărire penală competente și colaborează cu acestea la constatarea faptelor care, potrivit legislației de mediu, constituie infracțiuni;
- participă în mod direct la acțiuni de prevenire și combatere a faptelor de natură infracțională în domeniul său de activitate, împreună cu organele competente, prin personalul împuternicit în acest sens, în baza protocoalelor de colaborare încheiate;
- controlează respectarea prevederilor actelor de reglementare emise de autoritatea competentă pentru protecția mediului pentru realizarea proiectelor, pe parcursul executării lucrărilor și la finalizarea proiectelor;
- controlează respectarea cerințelor legale în emiterea actelor de reglementare, avize, acorduri, autorizații de mediu/autorizații integrate de mediu, și are acces la întreaga documentație care a stat la baza emiterii acestora, la solicitarea conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului;
- propune organului emitent suspendarea și/sau anularea acordului/avizului/autorizației integrate de mediu ale căror prevederi nu sunt respectate de către titularul actelor de reglementare;

- îndeplinește un rol activ în cadrul rețelelor de inspecție europene și internaționale, cooperează cu celelalte autorități și organisme internaționale și participă la proiecte și programe derulate în domeniul protecției mediului;
- verifică depunerea declarațiilor privind obligațiile la Fondul pentru mediu, de către persoanele fizice și juridice;
- soluționează sesizările cu privire la încălcarea actelor normative în domeniu;
- să aibă acces deplin, în condițiile legii, în orice situație, în amplasamentele și incintele în care se desfășoară sau se prezumă că se desfășoară o activitate generatoare de impact negativ asupra mediului;
- să legitimizeze, în vederea stabilirii identității, persoanele care încalcă sau sunt suspecte că au încălcat dispozițiile legale din domeniile de competență ale GNM;
- să conducă, numai împreună cu cadrele de poliție sau jandarmi, la sediul organelor competente, persoanele a căror identitate nu a putut fi stabilită și care au săvârșit sau sunt suspecte de săvârșirea unor fapte ilegale din domeniul de competență al GNM;
- să efectueze, în condițiile legii, controale ale mijloacelor de transport, când există indicii cu privire la săvârșirea unor contravenții sau infracțiuni în domeniul protecției mediului;
- să participe, la solicitarea organelor competente, la efectuarea cercetării persoanelor suspecte de săvârșirea unor infracțiuni prevăzute în legislația de mediu;
- să rețină, în vederea confiscării, pe baza constatărilor efectuate, bunurile și mijloacele de transport folosite, destinate sau rezultate în urma săvârșirii faptelor ilegale;
- să participe, la solicitarea organelor competente, la controlul specific în punctele de trecere a frontierei;
- interzice intrarea pe teritoriul României a deșeurilor care fac obiectul unui transfer ilegal, conform legii;
- controlează investițiile care necesită aviz/acord de mediu în toate fazele de execuție, având acces la întreaga documentație care a stat la baza emiterii avizului/acordului de mediu, monitorizându-le până la definitivarea acestora, inclusiv lucrările cu impact asupra zonelor de habitat natural, de conservare a ecosistemelor, a florei, faunei sălbatice și acvaculturii;
- controlează măsurile luate de operatorii economici privind prevenirea poluărilor accidentale;
- constată faptele ce au condus la prejudiciul asupra mediului, eventualele amenințări iminente cu un astfel de prejudiciu și efectuează investigații pentru identificarea persoanei(lor) responsabile;
- solicită date și documente persoanelor angajate în unitatea controlată, care prin natura atribuțiilor au tangență cu obiectul controlului, din care să rezulte modul de respectare a normelor legale în vigoare;
- stabilește măsuri și termene, în conformitate cu dispozițiile legale, obligatorii pentru unitățile controlate, în vederea înlăturării deficiențelor constatate, și urmărește modul în care aceste măsuri și termene au fost îndeplinite sau respectate;

- realizează inspecții la încetarea activităților generatoare de impact asupra mediului, în vederea urmăririi realizării măsurilor impuse de către autoritatea competentă de protecția mediului;
- propune/participă la elaborarea de proiecte de acte normative în domeniul protecției mediului;
- prelevează probe spre a fi analizate de laboratoare autorizate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- dispune, în condițiile prevăzute de lege, încetarea activității unităților sau instalațiilor, în caz de poluare a factorilor de mediu și/sau în cazul producerii de disconfort populației, în cazul nerespectării obligației de a solicita și obține autorizație/autorizație integrată de mediu pentru activitățile cu impact semnificativ asupra mediului conform prevederilor legale în vigoare, precum și în cazul anulării acestor acte de reglementare de către autoritatea competentă pentru protecția mediului emitentă sau de către instanțele de judecată;
- răspunde la solicitarea expresă de instruire a personalului de specialitate al administrației publice centrale și locale în domeniul său de competență, colaborează cu instituțiile de specialitate în activitățile de pregătire a specialiștilor în domeniul protecției mediului;
- participă la schimbul rapid de informații cu instituțiile și organele competente, naționale și internaționale, privind domeniul de competență;
- derulează activități de perfecționare profesională în domeniu, pentru personalul din cadrul GNM, precum și pentru alte autorități și instituții publice, asociații sau fundații, la solicitarea acestora, în conformitate cu prevederile legale;
- fundamentează și propune în proiectul de buget resursele financiare necesare în vederea realizării politicilor de mediu;
- efectuează controale tematice dispuse de conducerea GNM;
- organizează acțiuni de promovare către populație a legislației de mediu din domeniul său de activitate;
- îndeplinește orice alte atribuții de inspecție și control prevăzute de lege și aplică măsurile corespunzătoare;
- realizează controale inopinate pentru verificarea faptică și documentară, în principal ca urmare a unei sesizări sau altor informații cu privire la existența unor fapte de încălcare a legislației de mediu, fără anunțarea în prealabil a operatorului economic;
- realizează controale încrucișate pentru verificarea documentelor și activităților operatorului economic, cu posibilitatea extinderii controlului la o terță/terțe persoană/e (operator economic) cu care operatorul economic inițial controlat desfășoară activități economice, cu corelarea datelor obținute de către comisari; controlul încrucișat poate fi și inopinat;
- realizează investigații de mediu ce constau în analiza unui tip de activități desfășurate de unul sau mai mulți operatori economici, pe o perioadă de minim 6 luni, cu scopul de a descoperi, de a identifica aspecte și obligații de mediu, asociate activităților trecute și prezente, care au condus sau ar fi putut conduce la încălcări ale legislației de mediu;

- supune ridicării în vederea confiscării uneltele și ambarcațiunile de pescuit, animalele, mijloacele de transport, armele de foc și orice alte bunuri care au fost folosite la săvârșirea infracțiunilor, precum și bunurile rezultate din săvârșirea infracțiunilor și contravențiilor, constând în pește, icre, alte viețuitoare și produse acvatice.

- **Organigrama:**

Comisariatul General al GNM este constituit din compartimente de specialitate și compartimente funcționale, în subordinea directă a Comisarului General, astfel:

- a. Cabinet Demnitar;
- b. Corp Control Comisar General;
- c. Serviciul IT;
- d. Compartimentul Audit Public Intern;
- e. Serviciul Relații Publice și Comunicare;
- f. Direcția Generală Controlul Poluării, Biodiversității, Biosecurității și Ariilor Protejate;
- g. Direcția Contencios și Monitorizare;
- h. Direcția Resurse Umane și Management Operațional;
- i. Direcția Buget, Financiar, Contabilitate;
- j. Direcția Achiziții Publice și Logistică;
- k. 41 de Comisariate Județene, Comisariatul Municipiului București și Comisariatul Rezervației Biosferei Delta Dunării.

- **Structuri subordonate:** nu este cazul.

- **Număr total poziții/funcții prevăzute în statul instituției (inclusiv nr. funcții de conducere ocupate cu titlu permanent):** 809 posturi, din care ocupate 749.

- **Resursele alocate pentru cele 3 standarde supuse evaluării:**

- a) **resurse financiare, evidențiindu-le distinct pe cele alocate pentru pregătirea profesională:** -

- b) **resurse umane:** -

- c) **resurse materiale (calculatoare, spațiu pentru desfășurarea activității, acces la internet etc.):** -

- **Scopul misiunii de evaluare**

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1269/2021 au fost aprobate *Strategia Națională Anticorupție (SNA) 2021-2025* și documentele aferente acesteia.

Potrivit art. 11 și 12 din *Metodologia de monitorizare a implementării SNA 2021-2025*, aprobată prin Ordinul Ministrului Justiției nr.2046/2022, în cadrul reuniunilor desfășurate în luna decembrie 2022, platformele de cooperare au aprobat temele de evaluare tematică și instituțiile ce urmează a fi supuse evaluării în anul 2023.

Temele care fac obiectul misiunilor de evaluare tematică în anul 2023 sunt:

1. evaluarea riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale;
2. evaluarea incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale;
3. gestionarea mecanismului de implementare a SNA de către instituțiile publice (inclusiv întreprinderi publice).

Obiectivele procesului de monitorizare sunt:

- Identificarea progreselor înregistrate în implementarea SNA;
- Identificarea și corectarea problemelor practice apărute în aplicarea politicilor și normelor anticorupție;
- Creșterea gradului de cunoaștere, înțelegere și implementare a măsurilor de prevenire a corupției, în sectorul public și privat.

Procedura evaluării a constat în completarea chestionarului tematic de evaluare transmis la data de 10.04.2023, prin adresa nr. 2500/GN/07.04.2023, organizarea vizitei de evaluare la sediul Gărzii Naționale de Mediu, în data de 24.04.2023, și redactarea raportului de evaluare.

▪ ***Componența echipei de evaluare***

Echipea de evaluare a fost compusă din 3 persoane:

- D-na. Ana Maria Neamțu, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, Ministerul Justiției, expert evaluator din partea platformei administrației publice centrale;
- D-na. Rebeca Filip - Direcția Generală Anticorupție, expert evaluator din cadrul platformei i autorităților independente și a instituțiilor anticorupție;
- D-na. Anamaria Ramona Rusu -Comisia Antifraudă, ARB, expert evaluator din cadrul platformei mediului de afaceri.

Reprezentanții Gărzii Naționale de Mediu care au luat parte la întâlnire au fost:

- D-na. Marinela Dinu - Direcția Sinteze, Metodologii și Proceduri;
- Dl. Marian Iuga - Comisar, Direcția Sinteze, Metodologii și Proceduri;
- D-na. Andrei Amalia Lucia, reprezentant al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

Din partea Secretariatului tehnic al SNA a participat:

- Dna. Ana-Lorena Sava, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, Ministerul Justiției, reprezentant al Secretariatului tehnic al SNA.

II. CONSTATĂRI

A. EVALUAREA RISCURILOR DE CORUPȚIE ÎN CADRUL AUTORITĂȚILOR ȘI INSTITUȚIILOR PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE

În anul 2022, la nivelul Gărzii Naționale de Mediu, conform datelor din chestionarul tematic de evaluare completat și transmis la data de 10.04.2023 către Ministerului Justiției, grupul de lucru pentru implementarea metodologiei nu a fost constituit, conform art. 6 din Metodologia standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 599/2018.

Cu toate acestea, la data raportării, prin Decizia comisarului general nr.725/10.04.2023 a fost constituit grupul de lucru pentru implementarea metodologiei standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul Gărzii Naționale de Mediu.

Totodată, prin dispoziția sus-menționată au fost stabilite atribuțiile membrilor grupului, precum și regulamentul de organizare și funcționare a acestuia.

Grupul de lucru pentru implementarea metodologiei standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul Gărzii Naționale de Mediu este constituit din directorii și șefii de servicii din aproximativ toate direcțiile cuprinse în organigramă, însumând 14 membri.

Componența grupului este următoarea: Președinte - Comisar general adjunct, membru - Director general - Direcția Generală Controlul Poluării, Biodiversității, Biosecurității și Ariilor Protejate, membru - Director gen. adj. - Direcția Generală Controlul Poluării, Biodiversității, Biosecurității și Ariilor Protejate, membru și secretar - comisar Corp Control Comisar General, membru - Director - Direcția Sinteză, Proceduri și Metodologii, membru - Director Direcția Controlul Biodiversității, Biosecurității și Ariilor Protejate, membru - Director - Direcția Buget, Financiar și Contabilitate, membru - director Direcția Contencios și Monitorizare, membru - Director Direcția Achiziții Publice și Logistică, membru - Șef Serviciu Relații Publice și Comunicare, membru - Șef serviciu IT, membru - Coordonator Compartiment Audit Public Intern, membru - Coordonator Corp Control Comisar General, membru - Director Direcția Resurse Umane și Management Operațional.

De menționat este faptul că, în cadrul grupului de lucru, rolul de secretar îl are consilierul de etică, desemnat prin Decizia 2850/05.04.2023.

În anul 2022, la nivelul Gărzii Naționale de Mediu nu au fost identificate și descrise riscurile de corupție.

Pe parcursul vizitei, reprezentanții instituției evaluate au susținut că în anul 2023, grupul de lucru constituit prin Decizia comisarului general nr. 725/10.04.2023 a desfășurat la nivel informal activitatea de identificare și descriere a riscurilor de corupție, urmând ca, în cel mai scurt timp, să desfășoare, în cadru formal, activitățile care conduc către elaborarea și aprobarea registrului riscurilor de corupție.

De asemenea, în anul 2022 nu au fost elaborate proceduri de lucru ca urmare a activității de identificare a riscurilor de corupție.

Referitor la programele de formare în domeniul implementării prevederilor legale privind analiza riscurilor de corupție, în anul 2022 nu au fost alocate resurse financiare privind pregătirea profesională în domeniu, însă reprezentanții instituției au precizat că au fost căutate oportunități de informare a personalului (resurse umane ale altor autorități publice,

modele de bună practică, site-ul Ministerului Justiției, site-ul DGA din cadrul Ministerului de Interne, inclusiv site-ul INA).

B. EVALUAREA INCIDENTELOR DE INTEGRITATE ÎN CADRUL AUTORITĂȚILOR ȘI INSTITUȚIILOR PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE

În anul 2022, instituția evaluată nu a avut desemnat un angajat responsabil pentru implementarea metodologiei de evaluare a incidentelor de integritate, în conformitate cu dispozițiile art. 5 alin. (1) din Metodologia de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 599/2018.

În anul 2023, prin Decizia comisariului general nr. 708/05.04.2023, a fost desemnat un consilier de integritate în cadrul Gărzii Naționale de Mediu, fiindu-i stabilite și atribuțiile corespunzătoare. Cu toate acestea, echipa de evaluare a remarcat că între atribuțiile menționate în această dispoziție nu este menționată ca atribuție distinctă implementarea metodologiei de evaluare a incidentelor de integritate.

Persoana desemnată în cadrul Gărzii Naționale de Mediu prin Decizia nr. 708/05.04.2023 îndeplinește, pe lângă atribuțiile aferente consilierului de integritate, atribuțiile stabilite prin fișa postului pe care-l ocupă în cadrul instituției, respectiv din Compartimentul Corp Control.

În anul 2022, în cadrul Gărzii Naționale de Mediu nu au fost înregistrate sesizări formulate conform art. 6 alin (1) din Metodologia de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și nu au fost solicitate informații de la Agenția Națională de Integritate, Direcția Națională Anticorupție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și/sau alte autorități sau instituții publice.

De asemenea, nu au fost primite informări de către responsabilul pentru implementarea metodologiei, conform art. 8 din Metodologia de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale.

În anul 2022, nu a fost elaborat Raportul anual privind evaluarea incidentelor de integritate, reprezentanții Gărzii Naționale de Mediu susținând că nu au existat incidente pe parcursul anului.

Prin Decizia nr. 1350/06.07.2022, a fost aprobat Planul de integritate pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2021-2025 la nivelul Gărzii Naționale de Mediu - Comisariatul General, documentul fiind postat pe site-ul instituției.

C. GESTIONAREA MECANISMULUI DE IMPLEMENTARE A SNA DE CĂTRE INSTITUȚIILE PUBLICE (INCLUSIV ÎNTREPRINDERI PUBLICE)

La nivelul Gărzii Naționale de Mediu, comisariul general adjunct este persoana care gestionează implementarea SNA 2021-2025.

În anul 2022 nu au fost alocate distinct resurse financiare pentru pregătirea profesională în domeniul evaluat, însă Garda Națională de Mediu a căutat oportunități de informare (resurse umane ale altor autorități publice, modele de bună practică, site-ul Ministerului Justiției, site-ul DGA din cadrul Ministerului de Interne, inclusiv site-ul INA).

Pentru aderarea la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare ale SNA 2021-2025, au fost adoptate Declarațiile comisarilor generali nr. 2546/31.03.2022 și 5122/08.07.2022, care sunt publicate pe site-ul instituției.

Prin Decizia comisarului general nr. 1350/06.07.2022, a fost aprobat Planul de integritate pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2021-2025, au fost desemnați comisarul general adjunct în calitate de coordonator al implementării planului de integritate, cu stabilirea atribuțiilor aferente, precum și persoane de contact pentru menținerea legăturii cu secretariatul tehnic al SNA. Logistica necesară (calculatoare, spațiu pentru desfășurarea activității, acces la internet) este din dotarea GNM.

La nivelul Gărzii Naționale de Mediu principalele obiective ale politicii organizaționale în materie de integritate sunt următoarele:

- implementarea măsurilor de integritate la nivelul aparatului propriu al GNM,
- îmbunătățirea cooperării internaționale în domeniul integrității,
- eficientizarea măsurilor preventive anticorupție prin remedierea lacunelor și a inconsistențelor legislative, precum și prin asigurarea implementării lor efective,
- îmbunătățirea capacității de gestionare a eșecului de management prin corelarea instrumentelor care au impact asupra identificării timpurii a riscurilor și vulnerabilităților instituționale,
- creșterea integrității și a gradului de educație anticorupție a personalului din cadrul GNM, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție,
- creșterea integrității, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în domeniul protecției mediului.

Totodată, în conținutul răspunsului la chestionarul de evaluare administrat cu ocazia prezentei evaluări, este menționată importanța SNA, ca fiind instrumentul de bază prin care se încurajează acordarea de prioritate măsurilor preventive adoptate de către GNM atât la nivel central, cât și la nivel teritorial.

Luând în considerare varietatea activităților, abordarea sistemului de protecție a mediului în SNA, cu obiective specifice pentru implementarea măsurilor, este necesar un efort substanțial de resurse umane și o abordare integrată.

Obiectivele politicii organizaționale sunt aduse la cunoștința angajaților Gărzii Naționale de Mediu prin publicarea pe site-ul oficial al instituției și prin informarea coordonatorilor structurilor GNM.

Reprezentanții Gărzii Naționale de Mediu susțin că managementul instituției se implică în promovarea integrității, având în vedere faptul că SNA reunește măsurile de transparență instituțională și de prevenire a corupției, reglementate de diverse acte normative, referitoare la: codul etic/ deontologic/ de conduită, consilierul de etică, declararea averilor, declararea cadourilor, conflictele de interese, incompatibilitățile, transparența în procesul decizional, accesul la informații de interes public, protecția avertizorului în interes public, interdicțiile post-angajare în cadrul instituțiilor publice (pantouflage), funcțiile sensibile, gestionarea riscurilor de integritate și evaluarea ex-post a incidentelor de integritate.

Sursele utilizate în elaborarea Planului de integritate asumat sunt:

- Planul de integritate de la nivelul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor;
- Strategia Națională Anticorupție - 2021-2025;
- Hotărârea de Guvern nr. 599/2018.

În anul 2022 nu au fost alocate distinct resurse financiare privind pregătirea profesională pe teme de integritate, însă Garda Națională de Mediu a căutat oportunități de informare (resurse umane ale altor autorități publice, modele de bună practică, site-ul Ministerului Justiției, site-ul DGA din cadrul Ministerului de Interne, inclusiv site-ul INA).

Pe parcursul vizitei de evaluare reprezentanții GNM au prezentat un număr de 31 de procese verbale de instruire pe codul de etică și pe teme de integritate, derulate la nivelul diferitelor structuri ale instituției, inclusiv la nivel teritorial, sesiuni susținute pe parcursul întregului an 2022 de către consilierul de etică.

În ceea ce privește procedurile de sistem pentru asigurarea respectării standardelor de integritate incluse în Anexa nr. 3 a SNA 2021-2025, reprezentanții GNM au făcut referire la:

- *Codul etic al angajaților Gărzii Naționale de Mediu*
 - ✓ a) Principiile și valorile etice sunt stabilite la art. 3 din Codul etic al angajaților Gărzii Naționale de Mediu;
 - ✓ b) Atribuțiile consilierului etic sunt:
 - acordă consultanță și asistență funcționarilor publici cu privire la respectarea normelor de conduită;
 - monitorizează aplicarea prevederilor codului etic în cadrul instituției publice;
- *Procedura de întocmire, depunere și evidențierea declarațiilor de avere și interese*
Cod: PS 4-2-4
- *Planul de integritate*
 - ✓ Planul de integritate pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020 aprobat;
 - ✓ Planul de integritate pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2021-2025 la nivelul Gărzii Naționale de Mediu - Comisariatul General, în anul 2022 aprobat.
- *Informări și instruirii*
 - ✓ Sesiune de informare cu privire la modificări ale cadrului normativ în domeniul eticii și integrității sau care instituie obligații pentru instituțiile publice efectuate;
 - ✓ Noii angajați GNM sunt instruiți cu privire la normele de conduită și la respectarea Codului de etică și de integritate, pe baza proceselor verbale de instruire (anexate chestionarului completat).

Reprezentanții GNM susțin că se implică activ în promovarea integrității la nivelul instituțiilor subordonate, coordonarea și monitorizarea implementării SNA fiind evidențiate prin datele statistice oferite la nivel național și prin instruirile și informările pe care le realizează în variantă online, pe diferite teme legate de etică și integritate.

În ceea ce privește eficiența măsurilor privind promovarea integrității, din perspectiva desfășurării în condiții de transparență și integritate a activității Gărzii Naționale de Mediu,

a fost identificată necesitatea de dotare a GNM cu echipamente (sisteme moderne aeropurtate, camere video de bord, camere video purtate pe corp etc. Acestea vor avea capacitatea să mărească gradul de trasabilitate a deșeurilor, să asigure o vizibilitate sporită în traseul real al transporturilor de deșeuri și, implicit, reducerea cantităților de deșeuri transportate ilicit și/sau abandonate în natură, diminuând în mod direct impactul negativ al deșeurilor asupra mediului și sănătății populației, proiect PNRR, în valoare de 13 milioane de euro.

În acest context, al măsurilor de promovare a integrității, un efort integrat este reprezentat de încheierea de Protocoale de colaborare privind educația pentru mediu, încheiate între Garda Națională de Mediu și diferite universități, unități școlare și operatori economici. În baza acestora, comisarii au desfășurat activități de informare, prin prezentarea temelor privind educația pentru mediu, de interes atât pentru elevi, studenți, cât și pentru cadrele didactice. În baza acestor protocoale, au fost organizate inclusiv vizite de lucru la diferite sedii ale operatorilor economici (stații sortare și reciclare).

De asemenea, în perioada martie - mai 2023, Comisariatul General al Gărzii de Mediu a marcat „Săptămâna Verde” prin acțiuni desfășurate în unități de învățământ și prin vizite la operatori economici, prin care au fost promovate: importanța protejării mediului înconjurător, a colectării separate și reciclării deșeurilor, precum și rolul instituției și al comisarilor de mediu.

Totodată, au fost organizate acțiuni de conștientizare, în vederea eficientizării activității de inspecție și control.

Referitor la proiecte cu finanțare externă nerambursabilă în domeniul integrității, la nivelul GNM, în baza *Regulamentului (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului* din 28 aprilie 2021 de instituire a *programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa (2021-2027)* se implementează *Protocolul de informații și investigații privind infracțiunile de mediu bazat pe mai multe surse de date (EMERITUS)*. Acest acord de consorțiu are ca scop realizarea și implementarea unui protocol pentru investigarea eficientă a infracțiunilor de mediu, cu efect de pârgă privind integrarea tehnologiilor inovatoare de monitorizare și analiză (drone, date satelitare, senzori virtuali, date de geo-intelligence, etc.) și a unui program de formare complementar care vizează încurajarea autorităților de aplicare a legislației de mediu (de ex. Garda de Mediu și Poliția de Frontieră), precum și creșterea capacității de informare și investigare la nivel național și transfrontalier.

III. BUNE PRACTICI

A. EVALUAREA RISCURILOR DE CORUPȚIE ÎN CADRUL AUTORITĂȚILOR ȘI INSTITUȚIILOR PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE

Nu au fost identificate bune practici pe această temă de evaluare.

B. EVALUAREA INCIDENTELOR DE INTEGRITATE ÎN CADRUL AUTORITĂȚILOR ȘI INSTITUȚIILOR PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE

Nu au fost identificate bune practici pe această temă de evaluare.

C. GESTIONAREA MECANISMULUI DE IMPLEMENTARE A SNA DE CĂTRE INSTITUȚIILE PUBLICE (INCLUSIV ÎNTREPRINDERI PUBLICE)

Ca bună practică la nivelul Gărzii Naționale de Mediu se implementează *Protocolul de informații și investigații privind infracțiunile de mediu bazat pe mai multe surse de date (EMERITUS)*, proiect cu finanțare externă nerambursabilă în domeniul integrității, în baza *Regulamentului (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa (2021-2027)*. Acordul de consorțiu are ca scop implementarea unui protocol pentru investigarea eficientă a infracțiunilor de mediu, cu efect de pârghe privind integrarea tehnologiilor inovatoare de monitorizare și analiză (drone, date satelitare, senzori virtuali, date de geo-intelligence etc.) și a unui program de formare complementar care vizează încurajarea autorităților de aplicare a legislației de mediu (de ex. Garda de Mediu și Poliția de Frontieră), precum și creșterea capacității de informare și investigare la nivel național și transfrontalier.

IV. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

A. EVALUAREA RISCURILOR DE CORUPȚIE ÎN CADRUL AUTORITĂȚILOR ȘI INSTITUȚIILOR PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE

Dat fiind faptul că la începutul anului 2023 a fost desemnat un grup de lucru pentru implementarea metodologiei standard de evaluare a riscurilor de corupție la nivelul Gărzii Naționale de Mediu, conform H.G. nr. 599/2018, precum și consilierul de integritate, membrii comisiei de evaluare recomandă:

1. Finalizarea activității de elaborare a registrului de riscuri pe parcursul anului 2023, astfel încât măsurile de intervenție propuse pentru fiecare risc de corupție identificat să poată fi implementate în termenele stabilite.
2. Utilizarea registrului riscurilor de corupție ca instrument de management de către conducerea instituției.
3. Luând în considerare modul de organizare la nivel teritorial al instituției, desemnarea unui reprezentant teritorial care să sprijine implementarea politicilor anticorupție asumate la nivelul Gărzii Naționale de Mediu, implicit a măsurilor de intervenție stabilite în Registrul riscurilor de corupție.
4. Corelarea măsurilor din Registrul riscurilor elaborat conform O.S.G.G. nr. 600/2018 cu cele din Registrul riscurilor de corupție pe anul 2023.
5. Participarea membrilor grupului de lucru la programe de formare în domeniul implementării prevederilor legale referitoare la analiza riscurilor de corupție, în acest sens fiind necesară alocarea de resurse financiare în scopul accesării unor formări în domeniu.

B. EVALUAREA INCIDENTELOR DE INTEGRITATE ÎN CADRUL AUTORITĂȚILOR ȘI INSTITUȚIILOR PUBLICE CENTRALE ȘI LOCALE

1. Asigurarea formării profesionale a consilierului de integritate, desemnat în cadrul Gărzii Naționale de Mediu în anul 2023, în domeniul implementării prevederilor legale referitoare la evaluarea incidentelor de integritate.
2. Completarea dispoziției nr.708/05.04.2023 cu persoana responsabilă cu implementarea metodologiei de evaluare a incidentelor de integritate, conform dispozițiilor

art. 5 alin. (1) din Metodologia de evaluare a incidentelor de integritate în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 599/2018.

3. Întocmirea și transmiterea Raportului anual privind evaluarea incidentelor de integritate către Ministerul Justiției, prin intermediul structurii specializate din Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, respectiv Direcția Corp Control, Integritate și Anticorupție.

4. Implementarea metodologiei de evaluare a incidentelor de integritate și analiza incidentului produs la nivelul Comisariatului Județean Botoșani, inclusiv introducerea în registrul de riscuri a riscului de corupție materializat în speța respectivă.

5. Elaborarea unei proceduri privind evaluarea incidentelor de integritate, care să cuprindă și centralizarea eficientă și rapidă a informațiilor privind incidentele de integritate de la nivelul structurilor teritoriale subordonate.

C. GESTIONAREA MECANISMULUI DE IMPLEMENTARE A SNA DE CĂTRE INSTITUȚIILE PUBLICE (INCLUSIV ÎNTREPRINDERI PUBLICE)

1. Alocarea de resurse umane, financiare și logistice suficiente la nivelul Gărzii Naționale de Mediu în vederea atingerii obiectivelor specifice privind abordarea sistemului de protecție a mediului în SNA.

2. Asigurarea pregătirii profesionale pe teme de integritate a angajaților Gărzii Naționale de Mediu, inclusiv de la nivelul structurilor teritoriale.

3. Testarea cunoștințelor angajaților GNM privind tematicile aferente domeniilor eticii și integrității, utilizând modelul folosit de colegii din Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin aplicarea de chestionare on-line sau alte mijloace similare.

4. Elaborarea altor proceduri la nivelul instituției pentru asigurarea respectării standardelor de integritate incluse în Anexa 3 SNA, inclusiv pentru protecția avertizorului în interes public, conform noii legislații în domeniu, la momentul evaluării existând la nivelul instituției doar *Codul de etică al angajaților Gărzii Naționale de Mediu și Procedura de întocmire, depunere și evidențierea declarațiilor de avere și interese, Cod: PS 4-2-4.*

5. Intensificarea demersurilor necesare implementării măsurilor din perspectiva desfășurării în condiții de transparență și integritate a activității Gărzii Naționale de Mediu, în special cele privind dotarea GNM cu echipamente necesare derulării activității de inspecție și control.